

Πολιτική Οικονομία

Ενότητα 06: Επενδύσεις

Πολυξένη Ράγκου

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Επενδύσεις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Επενδύσεις.
2. Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης.
3. Επενδύσεις και Οικονομία.

Σκοποί ενότητας

- Εισαγωγή σε έννοιες και ζητήματα που αφορούν τις επενδύσεις.
- Γνωριμία και εξοικείωση με τους βασικούς παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης.
- Κατανόηση των σχέσεων και των επιδράσεων των επενδύσεων με τα στοιχεία της Οικονομίας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επενδύσεις

Τι είναι επένδυση; (1/2)

- Επένδυση είναι η αύξηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της οικονομίας η οποία, αν σημειωθεί, είναι πολύ ευμετάβλητη από τη μία οικονομική περίοδο στην άλλη.
- Ως πραγματοποιούμενη επένδυση ή απλώς επένδυση ορίζουμε την επένδυση που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

Τι είναι επένδυση; (2/2)

- Είναι όμως φανερό, ότι ένα μέρος από την πραγματοποιούμενη επένδυση μπορεί να μην είναι επιθυμητό, αλλά να οφείλεται στη συσσώρευση προϊόντων από αδυναμία διάθεσης τους στην αγορά ή αντίθετα στη μείωση των αποθεμάτων, επειδή δεν είχε προβλεφθεί η αύξηση της ζήτησης.

Κατηγορίες επένδυσης

Η πραγματοποιούμενη επένδυση επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι δύο κατηγοριών:

- η **σχεδιαζόμενη ή επιθυμητή επένδυση**, αποτέλεσμα προγραμματισμένης δαπάνης για την αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών, και
- η **μη σχεδιαζόμενη ή ανεπιθύμητη επένδυση**, που πραγματοποιείται παρά τις επιθυμίες των παραγωγών, λόγω αποκλίσεων ανάμεσα στην προβλεπόμενη και την πραγματική ζήτηση προϊόντων.

Συμφέρουσα επένδυση

- Για να προσδιορισθεί αν μια επένδυση είναι συμφέρουσα, απαιτείται γνώση τριών στοιχείων:
 - της δαπάνης για την επένδυση,
 - του επιτοκίου της αγοράς, και
 - της αναμενόμενης απόδοσης της επένδυσης.

Απόδοση της επένδυσης

- Ως απόδοση της επένδυσης ορίζεται η διαφορά μεταξύ των συνολικών εσόδων από την επένδυση και των εξόδων, τα οποία απαιτούνται για την παραγωγή των αγαθών, που από την πώληση τους προέρχονται τα έσοδα.
- Κατά τη χρονική στιγμή της λήψης απόφασης για ανάληψη της επένδυσης, η απόδοση δεν μπορεί να είναι γνωστή με ακρίβεια. Γι' αυτό ονομάζεται προσδοκώμενη (αναμενόμενη) απόδοση.

Αξίες (1/3)

- i. Μελλοντικές αξίες : Άρα, αν η μελλοντική αξία από την απόδοση του κεφαλαίου είναι μεγαλύτερη από τη μελλοντική αξία του δανείου, η επένδυση είναι συμφέρουσα.
- ii. Παρούσες αξίες : Εφόσον η παρούσα αξία των προσδοκώμενων αποδόσεων που προεξοφλήθηκαν με βάση το επιτόκιο της αγοράς είναι μεγαλύτερη από την αξία του δανείου, που απαιτείται για τη δαπάνη της επένδυσης, η επένδυση είναι επικερδής, στην αντίθετη περίπτωση είναι επιζήμια.

Αξίες (2/3)

- iii. Οριακή αποδοτικότητα της επένδυσης : Το επιτόκιο, με το οποίο πρέπει να προεξοφλήσουμε τις προσδοκώμενες αποδόσεις για όλη τη διάρκεια του κεφαλαιουχικού αγαθού, ώστε η παρούσα αξία τους να είναι ίση με την τιμή του κεφαλαιουχικού αγαθού. Το επιτόκιο αυτό ονομάζεται οριακή αποδοτικότητα της επένδυσης.

Αξίες (3/3)

- Ύστερα συγκρίνουμε την οριακή αποδοτικότητα της επένδυσης με το επιτόκιο της αγοράς.
- Αν η οριακή αποδοτικότητα είναι μεγαλύτερη από το επιτόκιο της αγοράς, η επένδυση είναι επικερδής, στην αντίθετη περίπτωση είναι επιζήμια.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (1/14)

- Το προσδοκώμενο μελλοντικό επίπεδο ζήτησης : Αν προσδοκάται αύξηση της μελλοντικής ζήτησης των προϊόντων που παράγονται με τη νέα επένδυση, αυτό ασφαλώς θα έχει ευνοϊκές επιπτώσεις στην ανάληψη της επένδυσης. Αντίθετα, αν προσδοκάται ότι η ζήτηση θα μειωθεί, ο αντίκτυπος πάνω στην αναλαμβανόμενη επένδυση είναι αρνητικός.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (2/14)

- Το εισόδημα : Το ύψος του εισοδήματος επηρεάζει και το ύψος των αναλαμβανόμενων επενδύσεων. Η σχέση μεταξύ τους είναι θετική και, επειδή παρουσιάζει ενδιαφέρον, θα την εξετάσουμε αναλυτικότερα στα επόμενα τμήματα.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (3/14)

- Το προσδοκώμενο ύψος των μισθών και πρώτων υλών : Το προσδοκώμενο κόστος της εργασίας και των πρώτων υλών παίζει αποφασιστικό ρόλο στην ανάληψη των επενδύσεων. Όσο μεγαλύτερο είναι το κόστος εργασίας και οι πρώτες ύλες, που θα χρησιμοποιηθούν με τη νέα επένδυση, τόσο αρνητικές θα είναι και οι επιπτώσεις στην απόφαση για την ανάληψη νέων επενδύσεων.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (4/14)

- Η προσδοκώμενη μελλοντική φορολογική πολιτική : Αν προβλέπεται ότι θα μεταβληθούν οι φόροι που επιβάλλονται στα προϊόντα τα παραγόμενα με τη βοήθεια της νέας επένδυσης, αυτό ασφαλώς θα επηρεάσει, ανάλογα, και το ύψος της επένδυσης. Συγκεκριμένα, αν το Κράτος αποφασίσει μια αύξηση των φόρων, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα αρνητική επίπτωση πάνω στην απόφαση του επιχειρηματία για την ανάληψη της νέας επένδυσης.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (5/14)

- Αντίθετα, η μείωση των φόρων έχει ευνοϊκά αποτελέσματα στην ανάληψη νέων επενδύσεων. Πρέπει σ' αυτό το σημείο να τονίσουμε ότι το Κράτος χρησιμοποιεί τη φορολογική πολιτική για να ενθαρρύνει ή να αποθαρρύνει διάφορους τύπους επενδύσεων, όταν νομίζει ότι ορισμένο είδος επένδυσης είναι απαραίτητο για την οικονομική ανάπτυξη.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (6/14)

- Η δαπάνη ανάληψης της επένδυσης : Είδαμε και στο προηγούμενο τμήμα, ότι η δαπάνη κατασκευής της νέας επένδυσης παίζει αποφασιστικό ρόλο σε ό, τι αφορά το ύψος ανάληψης της επένδυσης. Όσο μεγαλύτερη δαπάνη απαιτείται, τόσο μικρότερο μέγεθος επενδύσεων θα αναλαμβάνεται από τους επιχειρηματίες.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (7/14)

- Το ύψος του επιτοκίου : Ανεξάρτητα από το αν η χρηματοδότηση της νέας επένδυσης θα γίνει από τα ίδια κεφάλαια του επιχειρηματία ή από ξένα κεφάλαια, αυτή συνεπάγεται ένα κόστος, που το ύψος του εξαρτάται από το ύψος του επιτοκίου. Αν το επιτόκιο είναι μεγάλο, τότε και ο συνολικός τόκος του χρηματικού κεφαλαίου θα είναι μεγάλος. Η ανάληψη της επένδυσης θα γίνει ή δε θα γίνει, όπως εξετάσαμε και στο προηγούμενο τμήμα, ανάλογα αν το επιτόκιο είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από την οριακή αποδοτικότητα της επένδυσης.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (8/14)

- Ο ρυθμός μεταβολής της τεχνολογίας : Ο ρυθμός μεταβολής της τεχνολογίας επηρεάζει ουσιαστικά την απόφαση για ανάληψη νέων επενδύσεων. Αν πχ ο ρυθμός μεταβολής της τεχνολογίας είναι μεγάλος, ώστε να προβλέπεται ότι θα παραχθεί νέος τύπος επένδυσης, που να παράγει σε χαμηλότερο κόστος τα ίδια προϊόντα, αυτό θα έχει αποφασιστική επίδραση στις αποφάσεις των επιχειρηματιών για ανάληψη νέων επενδύσεων.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (9/14)

- Το απόθεμα του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού που υπάρχει. Όσο μεγαλύτερο είναι το απόθεμα του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της οικονομίας και όσο ο ρυθμός αύξησης του είναι μεγαλύτερος.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (10/14)

- Οι μελλοντικές επιθυμίες των καταναλωτών. Αποφασιστικό ρόλο στην ανάληψη νέων επενδύσεων από τους επιχειρηματίες παίζει και η εκτίμηση των μελλοντικών επιθυμιών (γούστων) των καταναλωτών.
- Αν προβλέπεται μεταβολή στις επιθυμίες τους για ορισμένα αγαθά, είναι βέβαιο ότι θα παρατηρήσουμε και μεταβολή στη ζήτηση για τα αγαθά αυτά.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (11/14)

- Κατά συνέπεια, αν η μεταβολή στις επιθυμίες των καταναλωτών έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης, αυτό επηρεάζει ευνοϊκά την απόφαση για νέες επενδύσεις, που απασχολούνται στην παραγωγή των υπό συζήτηση αγαθών.
- Το αντίθετο θα συμβεί, αν η μεταβολή στις επιθυμίες των καταναλωτών έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ζήτησης των αγαθών.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (12/14)

- Η κοινωνική και πολιτική ατμόσφαιρα. Το κοινωνικό και ιδιαίτερα το πολιτικό κλίμα, μέσα στο οποίο γίνεται η ανάληψη των επενδύσεων, επιδρά και προσδιορίζει και το μέγεθος των επενδύσεων.
- Οι μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές αναταραχές ασφαλώς δεν ευνοούν την ανάληψη νέων επενδύσεων, κυρίως από ξένους επιχειρηματίες. Και αυτό συμβαίνει, γιατί η κοινωνική και πολιτική ατμόσφαιρα ασφαλώς επηρεάζει τις προσδοκίες των επιχειρηματιών σχετικά με την αναμενόμενη απόδοση των επενδύσεων.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (13/14)

- Η ψυχολογία των επιχειρηματιών. Είναι γεγονός, ότι η εκτίμηση της αναμενόμενης απόδοσης των επενδύσεων, η οποία γίνεται από τους επιχειρηματίες, επηρεάζεται ως ένα βαθμό και από την ψυχολογία του επιχειρηματία.
- Αν ο επιχειρηματίας είναι πρόσωπο που αγαπά την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων, τότε προσβλέπει στην αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης με πνεύμα αισιοδοξίας.

Βασικοί παράγοντες καθορισμού ύψους απόδοσης επένδυσης (14/14)

- Αυτό σημαίνει ότι το στοιχείο του κινδύνου, που περιέχεται στην ανάληψη της νέας επένδυσης παίζει στην περίπτωση αυτή μικρό ανασχετικό ρόλο στις αποφάσεις του, με αποτέλεσμα το μέγεθος των αναλαμβανόμενων επενδύσεων να είναι μεγάλο.
- Αντίθετα, αν ο επιχειρηματίας είναι συντηρητικός σχετικά με την ανάληψη οποιουδήποτε κινδύνου, τότε και το μέγεθος της αναλαμβανόμενης επένδυσης θα επηρεασθεί ανάλογα.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επενδύσεις και Οικονομία

Αυτόνομες Επενδύσεις

- Το ύψος της συνολικής δαπάνης για επένδυση προσδιορίζεται από τις μακροχρόνιες προσδοκίες για την οικονομική ανάπτυξη και, επομένως, στην τρέχουσα περίοδο είναι σταθερό και ανεξάρτητο από το επίπεδο του εισοδήματος.
- Αυτό τον τύπο των επενδύσεων θα ονομάζουμε αυτόνομο.

Κατά προώθηση επενδύσεις

- Η υπόθεση, ότι το μέγεθος των επενδύσεων εξαρτάται από το ύψος του εισοδήματος, φαίνεται πιο ρεαλιστική.
- Πραγματικά, οι επιχειρηματίες αναλαμβάνουν συνήθως μεγαλύτερες επενδύσεις, όταν και οι πωλήσεις τους είναι μεγαλύτερες (άρα και το εισόδημα), λόγω των ευνοϊκών συνθηκών που δημιουργούνται σε περιόδους αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας.
- Αυτός ο τύπος των επενδύσεων ονομάζεται κατά προώθηση επενδύσεις.

Η αρχή του επιταχυντή (1/2)

- Η αρχή του επιταχυντή είναι μια θεωρία προσδιορισμού του επιπέδου των επενδύσεων, σύμφωνα με την οποία το ύψος των επενδύσεων αποτελεί συνάρτηση των μεταβολών του συνολικού καθαρού προϊόντος της οικονομίας.
- Βάση της αρχής του επιταχυντή αποτελεί η άποψη, ότι στις δεδομένες συνθήκες παραγωγής υπάρχει μια ορισμένη σχέση μεταξύ προϊόντος και κεφαλαίου, που είναι γνωστή ως ο λόγος κεφαλαίου-προϊόντος, δηλ. K/Y .
- Ο λόγος K/Y δηλώνει την ποσότητα του κεφαλαίου, η οποία απαιτείται για την παραγωγή μιας μονάδας προϊόντος.

Η αρχή του επιταχυντή (2/2)

- Γενικά, η αρχή του επιταχυντή δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρης θεωρία προσδιορισμού του επιπέδου των επενδύσεων. Η σημασία της περιορίζεται στην έμφαση, την οποία δίνει στη σχέση ανάμεσα στο μέγεθος του απαιτούμενου κεφαλαιουχικού εξοπλισμού και στο μέγεθος του προϊόντος.
- Επίσης, η θεωρία αυτή μας βοηθά στην εξήγηση των οικονομικών διακυμάνσεων.

Ύψος της συνολικής δαπάνης

Το ύψος της συνολικής δαπάνης της οικονομίας αποτελείται από τα εξής μεγέθη :

- α) τη συνολική κατανάλωση,
- β) τη συνολική ακαθάριστη επένδυση,
- γ) την κρατική δαπάνη, και
- δ) τη δαπάνη για καθαρές εξαγωγές.

Ισορροπία του εισοδήματος

- Προσδιορίζεται από τις οικονομικές δυνάμεις και που το μέγεθος του δεν τείνει να μεταβληθεί, εφόσον δε θα μεταβληθούν οι συναρτήσεις κατανάλωσης και επένδυσης.
- Καθορίζεται από την ισότητα μεταξύ της χρηματικής αξίας του συνολικού παραγμένου προϊόντος σε μια χρονική περίοδο και της χρηματικής αξίας της συνολικής δαπάνης της οικονομίας.

Μέγεθος της συνολικής δαπάνης της οικονομίας

- Το μέγεθος της συνολικής δαπάνης της οικονομίας για κάθε επίπεδο εισοδήματος είναι το άθροισμα της κατανάλωσης και της επένδυσης στο αντίστοιχο επίπεδο εισοδήματος.
- Χρηματική αξία συνολικού προϊόντος = Χρηματική αξία συνολικής κατανάλωσης + Χρηματική αξία συνολικής επένδυσης.

Πολλαπλασιαστής των επενδύσεων

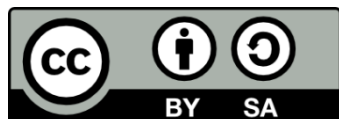
- Πολλαπλασιαστής των επενδύσεων είναι ο αριθμός, ο οποίος δηλώνει πόσες φορές θα μεταβληθεί το επίπεδο του εισοδήματος, όταν το μέγεθος των επενδύσεων μεταβληθεί κατά μια μονάδα.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Παπανικολάου Αναστάσιος
Θεσσαλονίκη, 30/ 6/ 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

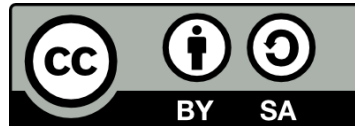
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυξένη Ράγκου.
«Περιβαλλοντική Οικονομία. Επενδύσεις». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS441/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

